

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Схвалено вченою радою
Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 1 від 19 січня 2024 р.)

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**Методика навчання хімії за новим державним стандартом базової
середньої освіти (7 клас)**

Категорія слухачів: педагогічні і науково-педагогічні працівники
закладів освіти і установ (учителі хімії всіх кваліфікаційних категорій,
методисти, викладачі)

Київ 2024

Пояснювальна записка

Реалізація концепції «Нова українська школа» потребує реформування української шкільної освіти й оновлення всіх складників освітнього процесу. Упровадження реформи в базовій освіті розпочато 2021 року, а реалізація нормативно визначених змін безпосередньо залежить від рівня сформованості професійної компетентності, інтелектуальних, творчих, моральних і патріотичних характеристик, ініціативності педагога, його здатності ефективно організувати освітній процес.

Під час розроблення програми підвищення кваліфікації взято до уваги професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23 грудня 2020 року № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, наказ Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 р. № 904 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти», Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 № 988-р., Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти), схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 960-р й інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність педагогічних працівників з огляду на європейський вектор розвитку освіти України.

Мета програми – розвиток і вдосконалення, набуття нових загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників, необхідних для ефективної організації навчання хімії на предметному циклі базової середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти).

Напрямок: розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій.

Зміст: зміст програми підвищення кваліфікації містить *професійно орієнтований і фаховий складники* й забезпечує ознайомлення з нормативно-правовим і навчально-методичним забезпеченням викладання хімії в 7-х класах закладів загальної середньої освіти на засадах концепції нової української школи.

Цільова аудиторія – педагогічні й науково-педагогічні працівники закладів освіти й установ (учителі хімії всіх кваліфікаційних категорій, методисти, викладачі).

Обсяг / тривалість – 10 годин / 0,3 кредиту ЄКТС, з яких 2,5 години реалізовано у формі інтерактивних лекцій, 5 годин – у формі індивідуальної роботи з консультуванням викладачем, 2,5 години – виконання контрольних завдань.

Форма навчання: дистанційна (у синхронному й асинхронному режимах).

Теоретичний складник навчальної програми буде зреалізовано через інтерактивні відеолекції / вебінари / відеоконференції тощо. *Практичний складник* – через індивідуальні заняття з консультуванням викладачем. *Самостійна робота* слухачів передбачає пошук й опрацювання навчальних матеріалів відповідно до запропонованих завдань, виконання тестових завдань тощо.

Місце реалізації програми – онлайн платформа «Zoom», Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Видавничий дім «Освіта».

Вартість навчання – безоплатний характер надання освітніх послуг.

Перелік компетентностей, які буде вдосконалено / набуто: удосконалення раніше здобутих і/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» в межах професійної діяльності або галузі знань.

1. Формування і розвиток **загальних компетентностей:**

ЗК.01. Громадянської як здатності діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини й громадянина; реалізувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства й необхідність його сталого розвитку.

ЗК.02. Соціальної як здатності до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК.03. Культурної як здатності виявляти повагу й цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; виражати національну культурну ідентичність; до творчого самовираження.

ЗК.04. Лідерської як здатності ухвалювати ефективні рішення в професійній діяльності й відповідального ставитися до обов'язків, мотивувати людей до досягнення спільної мети.

ЗК.05. Підприємницької як здатності генерувати нові ідеї, виявляти й розв'язувати проблеми, бути ініціативним і підприємливим.

2. Формування і розвиток **професійних компетентностей** учителя щодо виконання фахових функцій: мовно-комунікативної, предметно-

методичної, інформаційно-цифрової, психологічної, проєктувальної, здоров'язберезувальної, організаційної, оцінювально-аналітичної, інноваційної, рефлексійної і компетентності навчання впродовж життя.

Програму націлено на розвиток **предметно-методичної компетентності**, що виявляється в **здатності** моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчальних досягнень учнів; формувати й розвивати в учнів ключові компетентності й наскрізні вміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати діяльнісне навчання; добирати й використовувати сучасні ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне й наукове мислення; здійснювати оцінювання і моніторинг результатів навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення учнів.

Очікувані результати навчання

Знання і розуміння:

- мети й компетентнісного потенціалу освітньої галузі / навчального предмета; сутності наскрізних для всіх компетентностей умінь;
- основних груп обов'язкових результатів навчання учнів в освітній галузі; загальної характеристики базових знань з освітньої галузі;
- змісту предмета й особливостей методики викладання його;
- форм, методів, технологій навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі, навчального предмета;
- особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі.

Уміння:

- проєктувати навчальні заняття на основі програм і підручників;
- діагностувати готовність учнів до навчання,
- інтерпретувати результати навчання;
- відшукувати й добирати види навчальної діяльності, технології, методи, інструменти й засоби навчання;
- розвивати в учнів ключові компетентності й наскрізні вміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до застосування їх у навчальних і життєвих ситуаціях;
- застосовувати міжпредметні зв'язки й інтеграцію навчальних предметів / інтегрованих курсів;
- добирати традиційні й інноваційні методики навчання;

- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації й керування освітнім процесом, організації групової взаємодії, зворотного зв'язку;

- упроваджувати в практику роботи здобутки кращих міжнародних освітніх систем.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти й законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;

- створення кейсів до навчальних занять із метою підвищення якості викладання і навчання (зокрема в умовах дистанційного навчання);

- планування освітньої діяльності, самостійного розроблення дидактичних матеріалів;

- формування умов досягнення успішного результату освітньої діяльності.

Документ, що отримає слухач за умови успішного опанування змісту всіх запланованих модулів (не менш як 80 % змісту кожного модуля), – **сертифікат** із описом досягнутих результатів:

знання нормативно-правових, дидактико-методичних засад організації навчання хімії в закладах загальної середньої освіти на засадах концепції Нової української школи;

уміння організовувати освітній процес на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого й інтегративного підходів;

досвід реалізації методики навчання хімії в 7 класах закладів загальної середньої освіти.

Забезпечення розміщення програми – на вебсайтах Інституту педагогіки НАПН України, українського проекту «Якість освіти».

РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

	Зміст навчання	Усього год	Інтерактивні лекції, год	Індивідуальні заняття з консультацією викладачем, год	Виконання контрольних завдань, год
1	Потенціал підручника хімії у формуванні ключових компетентностей учнів й учениць 7 класу	3,25	1	1,5	0,75
2	Розвиток	4	1	2	1

	Зміст навчання	Усього год	Інтерактивні лекції, год	Індивідуальні заняття з консультацією викладачем, год	Виконання контрольних завдань, год
	критичного мислення і формування наскрізних умінь семикласників і семикласниць засобами підручника хімії				
3	Оцінювання навчальних досягнень учнів	2,75	0,5	1,5	0,75
Разом годин за освітньою програмою		10	2,5	5	2,5

Розробник програми

Лашевська Г. А., науковий співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти Інституту педагогіки НАПН України, експертка Українського центру оцінювання якості освіти